

KRIPTOKRAT

KRIPTOKRAT

**Priročnik za začetnike
v svetu investiranja
in trgovanja**

*Od osnovnih pojmov in tržne strukture
do psihologije in načel investiranja*

PRVA IZDAJA • 2026

Kazalo

1. Uvod — komu je priročnik namenjen
2. Kaj je Bitcoin in kaj so kriptovalute
3. Osnovni pojmi, ki jih mora poznati vsak začetnik
4. Tržni trendi: bikovski, medvedji in konsolidacija
5. Tržni cikli in faze trga
6. Volatilnost, likvidnost in tržna kapitalizacija
7. Psihologija trga in čustva investitorja
8. Najpogostejše napake začetnikov
9. Tveganja in upravljanje s tveganjem
10. Načela Kriptokrata — 18 misli za vsakega začetnika
11. Priporočila in zaključek

1. Uvod

Ta priročnik je namenjen vsem, ki vstopate v svet Bitcoina in kriptovalut prvič. Cilj ni naučiti vas, kako trgovati ali kupiti svoj prvi BTC, temveč razumeti, kako trg deluje, kakšen jezik govori in zakaj se obnaša tako, kot se.

Pomembno: Razumevanje pojmov in psihologije je pomembnejše od poznavanja "naslednjega vročega kovanca". Investitorji, ki najprej razumejo pravila igre, naredijo bistveno manj dragih napak.

Trg kriptovalut je drugačen od tradicionalnih trgov: deluje 24/7, je izrazito volatilen, čustva igrajo veliko vlogo in pravila se nenehno spreminjajo. Prav zato je osnovno znanje vaš prvi in najboljši ščit.

2. Kaj je Bitcoin in kaj so kriptovalute

Bitcoin (BTC) je prva in največja kriptovaluta, predstavljena leta 2009. Je decentralizirana digitalna valuta, kar pomeni, da jo ne nadzira nobena centralna banka, vlada ali podjetje. Transakcije se beležijo na javni knjigi imenovani **blockchain**.

Kriptovalute so digitalna sredstva, zgrajena na blockchain tehnologiji. Bitcoin je prvi predstavnik, danes pa obstaja več tisoč drugih projektov, ki jih skupno imenujemo *altcoini* (alternative coins).

KLJUČNE LASTNOSTI BITCOINA

- **Omejena ponudba:** Obstaja največ 21 milijonov BTC. Več jih ne bo nikoli.
- **Decentralizacija:** Mreža deluje brez centralne avtoritete.
- **Transparentnost:** Vse transakcije so javno vidne na blockchainu.
- **Nepovratnost:** Ko je transakcija potrjena, je ni mogoče preklicati.

3. Osnovni pojmi

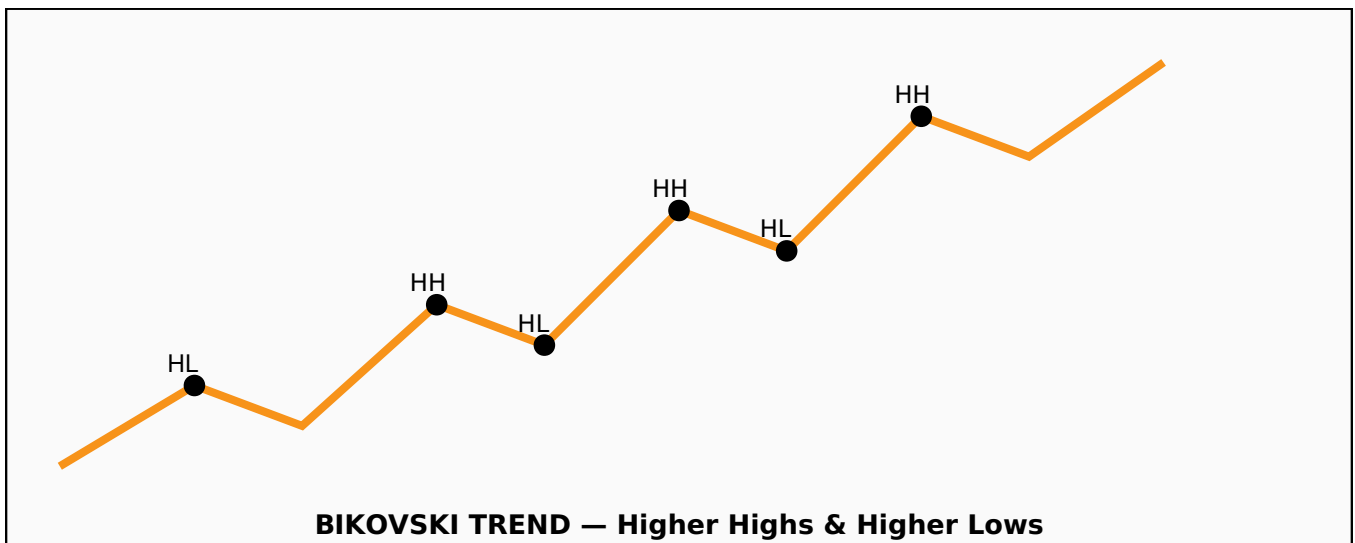
Pojem	Pomen
Blockchain	Veriga blokov — javna in nespremenljiva knjiga vseh transakcij.
Wallet (denarnica)	Programska ali strojna naprava za hrambo kriptovalut.
Private key	Skrivni ključ, ki dokazuje lastništvo. Kdor ima ključ, ima sredstva.
Seed phrase	12 ali 24 besed, ki omogočijo obnovitev denarnice. Nikoli je ne deli.
Market cap	Tržna kapitalizacija = cena × število obstoječih kovancev.
Volume	Skupna vrednost menjav v določenem časovnem obdobju.
Likvidnost	Sposobnost trga, da absorbira velike nakupe/prodaje brez velikih premikov cene.
ATH	All-Time High — najvišja cena v zgodovini sredstva.
ATL	All-Time Low — najnižja cena v zgodovini sredstva.
HODL	Dolgoročno držanje sredstva ne glede na nihanja.
Halving	Razpolovitev nagrade rudarjem — pri Bitcoinu se zgodi vsake ~4 leta.
Stablecoin	Kriptovaluta, vezana na ceno fiat valute (npr. USDT, USDC = \$1).
Altcoin	Vsaka kriptovaluta, ki ni Bitcoin.
FOMO	Fear of Missing Out — strah, da bi zamudili priložnost.
FUD	Fear, Uncertainty, Doubt — strah, negotovost, dvom.

4. Tržni trendi

Trg se v vsakem trenutku nahaja v enem od treh stanj: bikovski trend, medvedji trend ali konsolidacija. Razumevanje, v katerem stanju smo, je temelj vsake odločitve.

4.1 Bikovski trend (Bull market)

Bikovski trend pomeni, da cena raste skozi daljše časovno obdobje. Tehnično ga prepoznamo po zaporedju **višjih vrhov (Higher Highs — HH)** in **višjih dnov (Higher Lows — HL)**. Vsak nov vrh je višji od prejšnjega in vsak nov padec se ustavi višje kot prejšnji.

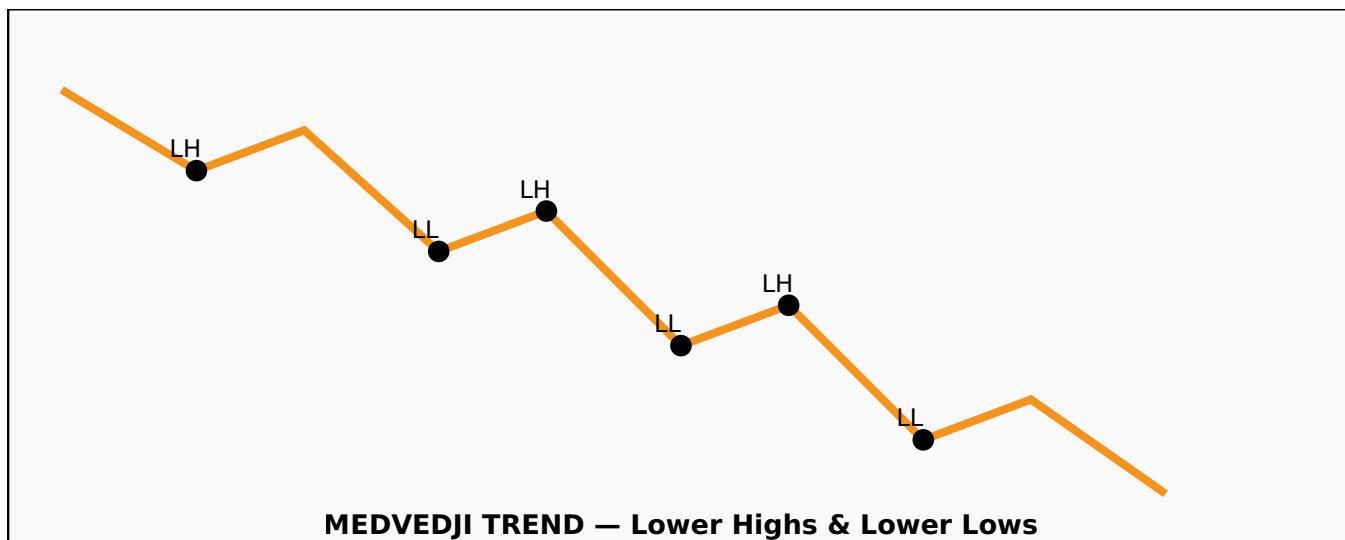

Slika 1: Strukturni vzorec bikovskega trenda.

Pravilo: Dokler trg dela HH in HL, je trend nepoškodovan. Ko nastane prvi nižji vrh ali nižje dno, se struktura trenda začne lomiti.

4.2 Medvedji trend (Bear market)

Medvedji trend je nasprotje bikovskega — cena pada skozi daljše časovno obdobje. Prepoznamo ga po zaporedju **nižjih vrhov (Lower Highs — LH)** in **nižjih dnov (Lower Lows — LL)**. Vsak poskus okrevanja se ustavi nižje kot prejšnji, vsak padec pa potone globlje.

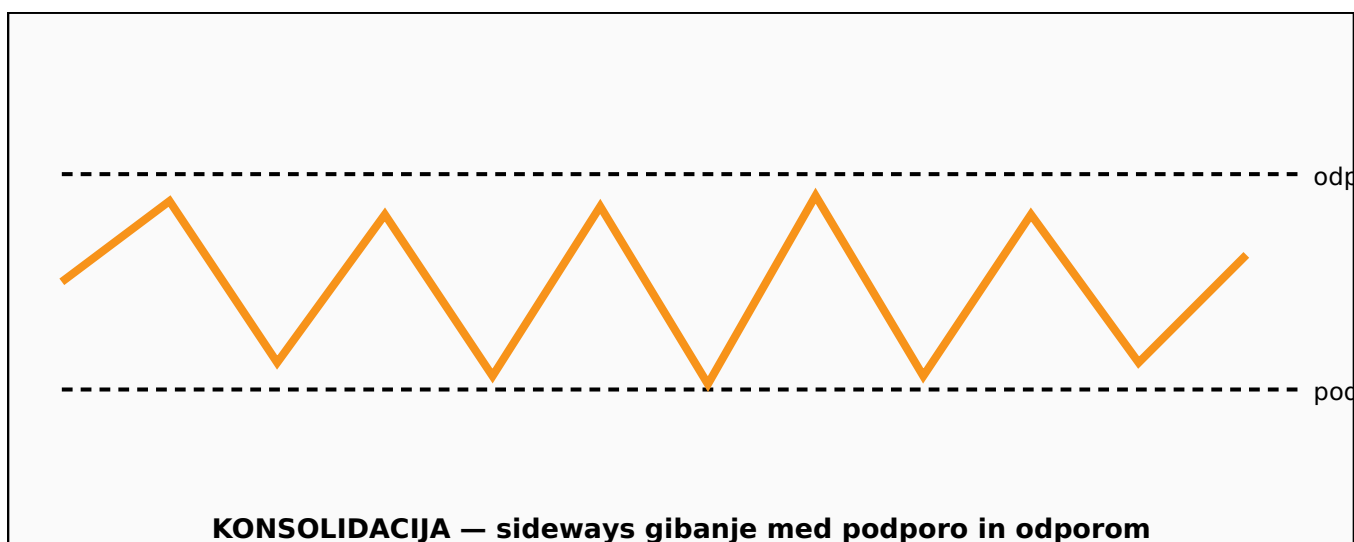

Slika 2: Strukturni vzorec medvedjega trenda.

V medvedjem trendu se večina začetnikov opeče, ker poskuša "ujeti dno". Trgovci pravijo: "Padajočega noža ne lovi z golimi rokami."

4.3 Konsolidacija (Sideways)

Konsolidacija je obdobje, ko se cena giblje horizontalno znotraj jasno definirane območja. Trg "diha" — kupci in prodajalci so v ravnovesju. Cena se odbija med **podporo** (spodnja meja) in **odporom** (zgornja meja).

Slika 3: Konsolidacija med podporo in odporom.

Konsolidacije se prej ali slej končajo s **prebojem (breakout)** navzgor ali navzdol. Daljša ko je konsolidacija, močnejši je običajno preboj.

4.4 Podpora in odpor (Support & Resistance)

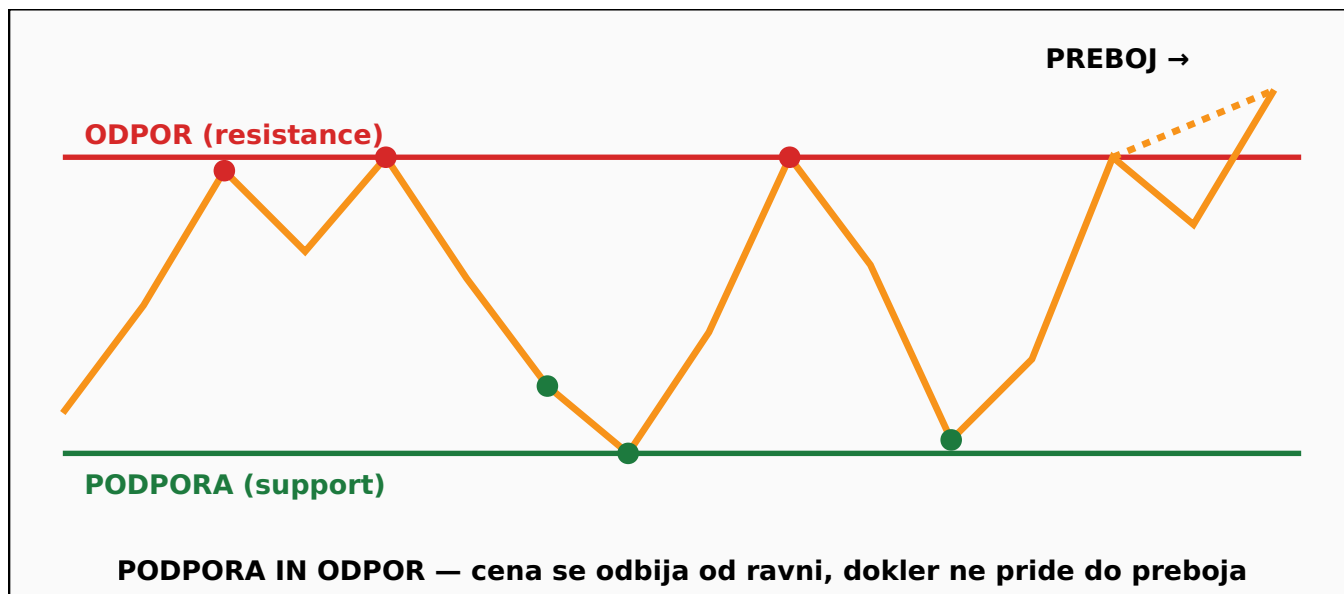
Podpora in odpor sta najpomembnejša pojma tehnične analize. Sta nevidni cenovni ravni, na katerih se cena zgodovinsko ustavlja in obrača — kot strop in tla v sobi.

PODPORA (SUPPORT)

Podpora je cenovna raven, pod katero cena težko pade. Na tej ravni se pojavi dovolj kupcev, da padec ustavijo in ceno potisnejo navzgor. Pomislite na podporo kot na "tla", od katerih se cena odbije navzgor. Več kot je dotikov te ravni, močnejša je podpora.

ODPOR (RESISTANCE)

Odpor je cenovna raven, nad katero cena težko zraste. Na tej ravni se pojavi dovolj prodajalcev, ki rast ustavijo in ceno potisnejo nazaj navzdol. Odpor je "strop", ob katerega cena zadeva, dokler ga ne prebije.

Slika 4: Podpora (zelena) in odpor (rdeča). Cena se večkrat odbije, dokler ne pride do preboja.

ZAKAJ STA POMEMBNA

- **Pomagata pri odločitvah o nakupu in prodaji.** Kupci pogosto vstopajo blizu podpore, prodajalci blizu odpora.
- **Razkrivata psihologijo trga.** Vsaka raven podpore in odpora je posledica človeških odločitev — strahu in pohlepa.
- **Pomagata postaviti meje tveganja.** Če cena prebije pomembno podporo, je to opozorilo, da prvotna teza morda ni več veljavna.

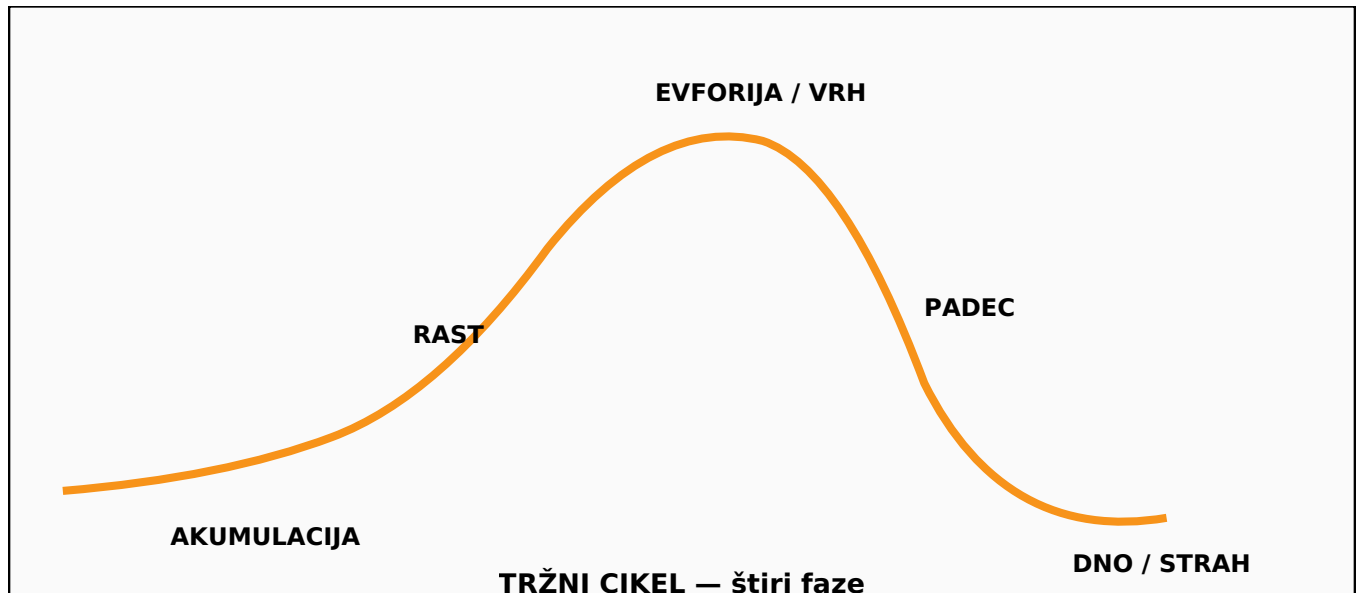
Pravilo zamenjave vlog: Ko cena prebije odpor in se vrne nazaj nanj, postane prejšnji odpor nova podpora. Velja tudi obratno — prebita podpora pogosto postane nov odpor. Ta pojav je eden najbolj zanesljivih vzorcev tehnične analize.

KRIPTOKRAT OPAŽANJE

Podpora in odpor nista magični črti. Sta območji, ne natančni številki. Vedno razmišljajte o njiju kot o cenovnih conah, ne kot o eni sami vrednosti.

5. Tržni cikli

Trg kriptovalut se giblje v ciklih. Pri Bitcoinu so cikli zgodovinsko trajali približno štiri leta in so povezani s halvingom. Vsak cikel ima štiri prepoznavne faze.

Slika 5: Štiri faze tržnega cikla.

Faza	Značilnosti	Razpoloženje
Akumulacija	Cena je nizka, zanimanja skoraj ni. Pametni denar tiho kupuje.	Apatija, dolgčas
Rast	Cena postopoma raste, mediji začnejo poročati.	Optimizem, navdušenje
Evforija	Vsi govorijo o kriptu. Novi investitorji vstopajo množično.	Pohlep, evforija
Padec	Cena pada. Pojavijo se panika, FUD in razprodaja.	Strah, panika, obup

KRIPTOKRAT OPAŽANJE

Najboljši čas za nakup je običajno takrat, ko ni nihče zainteresiran (akumulacija). Najslabši čas je, ko vsi govorijo, kako "tokrat je drugače" (evforija).

6. Volatilnost, likvidnost, market cap

VOLATILNOST

Volatilnost je merilo, kako močno cena niha. Kriptovalute so med najbolj volatilnimi sredstvi na svetu — dnevni premiki $\pm 5\text{--}10\%$ so običajni, $\pm 20\%$ pa niso redki. Visoka volatilnost pomeni hkrati priložnost in tveganje.

LIKVIDNOST

Likvidnost pove, koliko denarja se lahko premakne v ali iz sredstva, ne da bi to bistveno premaknilo ceno. Bitcoin in Ethereum sta visoko likvidna. Manjši altcoini imajo nizko likvidnost — že srednje velik nakup lahko ceno bistveno premakne.

TRŽNA KAPITALIZACIJA (MARKET CAP)

Market cap = trenutna cena \times število obstoječih kovancev. To je *najpomembnejši* filter za začetnike. Sredstvo z market capom 50 milijonov dolarjev je veliko bolj tvegano kot sredstvo s 50 milijardami.

Začetniška past: Nizka cena ena enoto (npr. 0.001 €) ne pomeni, da je kovanec "poceni". Pomembna je tržna kapitalizacija, ne nominalna cena.

7. Psihologija trga

Trgi se ne premikajo zaradi grafov — premikajo se zaradi ljudi, ki gledajo grafe. Razumevanje lastnih čustev je morda najpomembnejša veščina investitorja.

CIKEL ČUSTEV INVESTITORJA

Faza cikla	Tipično čustvo	Najpogostejša napaka
Začetek rasti	Skepsa	Čakanje, dvomljenje
Sredina rasti	Optimizem	Premajhne pozicije
Vrh	Evforija, pohlep	Nakup po najvišji ceni (FOMO)
Začetek padca	Zanikanje	"Vrnilo se bo" mentaliteta
Sredina padca	Strah	Prodaja v izgubi
Dno	Obup, kapitulacija	Zapustitev trga za vedno

FOMO IN FUD

FOMO (Fear Of Missing Out) je strah, da boste zamudili veliko priložnost. Ko vidite, da je nek kovanec v tednu zrasel 200 %, vas FOMO sili k nakupu — ravno na vrhu. **FUD (Fear, Uncertainty, Doubt)** je nasprotno: negativne novice, ki vas silijo k prodaji v najslabšem trenutku.

PRAVILO

Če čutite močan nagon, da morate *takoj* nekaj kupiti ali prodati — to je signal, da se ustavite, ne pa da ukrepate.

8. Najpogostejše napake začetnikov

1. **Investiranje denarja, ki si ga ne morete privoščiti izgubiti.** Pravilo številka 1: nikoli ne investirajte denarja, ki ga potrebujete za bivanje, najemnino ali nujne stroške.
2. **FOMO nakupi na vrhu cikla.** Ko vsi govorijo o kriptu in mediji poročajo o novih ATH, je največja verjetnost, da kupujete blizu vrha.
3. **Panika prodaja na dnu.** Prodaja v trenutku največjega strahu je zgodovinsko najslabša odločitev, ki jo lahko investor naredi.
4. **Lov za "naslednjim Bitcoinom".** Iskanje neznanih kovancev z nizko ceno v upanju na 1000× donos je oblika hazardiranja, ne investiranja.
5. **Nediverzifikacija.** Vse denarne enote v en sam altcoin = visoko tveganje propada celotne pozicije.
6. **Hramba na borzi.** "Not your keys, not your coins." Borze se lahko sesujejo (FTX, Mt. Gox).
7. **Sledenje "influencerjem".** Mnogi promovirajo kovance, v katere so sami vstopili pred vami in jih prodajajo, ko vstopate vi.
8. **Trgovanje s finančnim vzvodom.** Vzvod (leverage) pomnoži dobičke, a tudi izgube. 95 % začetnikov, ki uporabljajo vzvod, izgubi denar.
9. **Odsotnost načrta.** Vstop brez jasne strategije — kaj kupiti, koliko, kdaj prodati — vodi v čustvene odločitve.
10. **Pričakovanje hitrega bogastva.** Kripto ni shema "obogati se hitro". Pravi donosi pridejo skozi cikle, ne čez noč.

9. Tveganja in upravljanje s tveganjem

Vrsta tveganja	Opis
Tržno tveganje	Cena lahko pade za 50–90 % v medvedjem trgu.
Tveganje borze	Borza lahko propade, zamrzne sredstva ali postane tarča kraje.
Regulatorno tveganje	Vlade lahko spremenijo zakonodajo, omejijo ali obdavčijo kripto.
Tehnično tveganje	Hekanje pametnih pogodb, napake v kodi, izguba zasebnega ključa.
Tveganje prevare	Ponzi sheme, rug pulli, lažni projekti.
Psihološko tveganje	Lastna čustva so pogosto največji sovražnik investitorja.

Osnovno pravilo: Določite si vnaprej, koliko ste pripravljeni izgubiti. Če bi izguba 50 % vaše pozicije pomenila, da ne morete spati ponoči — pozicija je prevelika.

10. Načela Kriptokrata

Osemnajst načel, ki jih vsak začetnik prepogosto spozna prepozno. Preberite jih večkrat — in se k njim vračajte, ko vas trg postavi pred preizkušnjo.

01 Začnite z izobraževanjem, ne z vlaganjem.

Vsaka ura, namenjena učenju, vam prihrani mnogokratnik te vrednosti v napakah. Najdražje znanje je tisto, ki ga plačate s kapitalom.

02 Razumite naravo, strukturo in psihologijo trga, preden vložite prvi evro.

Trg ni casino in ni bančni račun — je živ ekosistem ciklov, čustev in likvidnosti. Brez razumevanja teh treh stvari igrate igro, katere pravil ne poznate.

03 Ne pričnite s trgovanjem, pričnite z vlaganjem.

Trgovanje je profesionalna disciplina, kjer večina začetnikov izgubi denar. Vlaganje v dolgoročne pozicije je veliko bolj odpustljivo do napak in uči potrpežljivost.

04 Razumite stopnjo tveganja, preden razumete potencial dobička.

Vsako sredstvo, vsaka pozicija in vsaka odločitev nosi tveganje. Investitor, ki najprej razume, koliko lahko izgubi, sprejema bistveno boljše odločitve.

05 Prvi cilj ni dobiček — prvi cilj je zmanjšati tveganje.

Profesionalni investitorji najprej upravljajo s tveganjem in šele nato z donosom. Brez kapitala ni naslednje pozicije — ohranitev kapitala je vedno prioriteta številka ena.

06 Drugi cilj naj bo čim prej izplačilo glavnice.

Ko enkrat povrnete svojo začetno vlogo, igrate "z dobičkom hiše". Psihološki pritisk se zmanjša, odločitve postanejo bolj racionalne, izpostavljenost tveganju pa pade na nič.

07 Če imate težavo s pobiranjem dobička, se vprašajte zakaj ste vstopili.

Če ste vstopili zaradi dobička — zakaj ga ne pobirate? Pohlep je največji sovražnik realiziranega dobička. Nerealiziran dobiček ni dobiček, dokler ni v denarnici.

08 Vložite le toliko, kolikor si lahko privoščite izgubiti.

To ni kliše — to je pravilo preživetja. Denar za najemnino, hrano, zdravstvo in družino nikoli ne sodi v kripto.

09 Nikoli ne vlagajte po sistemu "all in" — uporabite DCA.

Strategija **Dollar Cost Averaging** pomeni, da kapital razporedite na več manjših nakupov skozi čas. S tem ublažite tveganje slabega časovnega vstopa in zgladite svojo povprečno nakupno ceno.

10 Kadar je trg požrešen, bodite previdni. Kadar je prestrašen, bodite pogumni.

Buffettovo načelo velja tudi pri kriptu. Ko vse raste in vsi govorijo o donosih — pripravite se na delni ali popolni umik. Ko je trg globoko v rdečih številkah in vsi obupajo — takrat se rojevajo dolgoročne priložnosti.

11 Imejte optimistična, a realna pričakovanja.

10× donos v enem letu ni običajen scenarij — je izjema. Realna pričakovanja ohranjajo disciplino. Nerealna pričakovanja ustvarjajo razočaranja in slabe odločitve.

12 Svojega uspeha nikoli ne merite v primerjavi z drugimi.

Vedno bo nekdo, ki je zaslužil več. Vedno bo nekdo, ki je vstopil prej. Edina poštena primerjava je ta, kjer ste vi sami danes glede na to, kjer ste bili včeraj.

13 Izgube so sestavni del trgovanja in vlaganja.

Niti najboljši investitor na svetu ni imel samo dobičkov. Pomembno ni, ali boste imeli izgube — pomembno je, da se iz njih naučite in jih ne ponavljate.

14 Buy low, sell high.

Sliši se preprosto — v praksi pa večina dela ravno obratno. Razlog? Čustva. Kupovanje, ko je strah, in prodaja, ko je euforia, je v praksi izjemno težko, a ravno zato izjemno donosno.

15 Nikoli ne lovite popolnega vrha ali popolnega dna.

Popolni vrh in popolno dno sta vidna šele za nazaj. Cilj ni biti popoln — cilj je biti pravočasen. Zadovoljite se z 80 % giba in spite mirno.

16 Nikoli ne stavite le na enega konja — a portfelj naj ne bo prevelik.

Diverzifikacija je ščit pred propadom posameznega projekta. Hkrati pa je portfelj s 50 različnimi kovanci nemogoče spremljati — kakovost vedno premaga količino. Razumna zlata sredina je 5–10 preišljenih pozicij.

17 Ne sprašujte uporabnikov družabnih omrežij za nasvet o kovancih.

V veliki večini primerov boste dobili nekoristne odgovore. Približno 90 % ljudi kovanca ni kupilo na podlagi fundamentalne analize — kupili so ga po občutku ali na priporočilo nekoga drugega, ki prav tako ni opravil analize. Slep vodi slepega.

18 Nikoli ne prodajte v paniki ali v veliki izgubi.

Edina izjema je, če vas znesek *eksistenčno* ogroža. To velja še posebej za močne, manj tvegane kovance. Panika je najslabši svetovalec — odločitve, sprejete v strahu, so skoraj vedno napačne. Globok vdih, korak nazaj, ponovno premišljevanje.

PRAVILO NAD PRAVILI

Discipliniran povprečen investitor bo dolgoročno premagal nediscipliniranega genija. Vsakič.

11. Priporočila in zaključek

PRIPOROČILA KRIPTOKRATA ZA ZAČETNIKE

1. **Najprej se izobrazite, šele nato investirajte.** Vsaka ura, namenjena učenju, vam bo prihranila več, kot stanejo dragi tečajji.
2. **Začnite majhno.** Prve mesece naj bo vaš cilj razumevanje, ne dobiček.
3. **Osredotočite se najprej na Bitcoin.** Razumite kralja, preden raziskujete altcoine.
4. **Imejte dolgoročno perspektivo.** Razmišljajte v ciklih, ne v dnevih.
5. **Vodite dnevnik odločitev.** Zapišite, zakaj ste nekaj kupili ali prodali. Čez čas boste videli svoje napake.
6. **Ne sledite množici slepo.** Ko vsi kupujejo, je čas za previdnost. Ko vsi prodajajo, je čas za pozornost.
7. **Berite, ne samo gledajte.** Knjige in poročila vas naučijo več kot kratki posnetki na družbenih omrežjih.
8. **Spoštujte tveganje.** Trg vam ne dolguje ničesar. Kapital, ki ga izgubite, je težko nadomestiti.

ZAKLJUČNA MISEL

Investiranje v Bitcoin in kriptovalute ni igra na srečo — je disciplina. Tisti, ki uspejo, niso najpametnejši ali najbolj srečni. So tisti, ki razumejo osnove, obvladajo svoja čustva in vztrajajo skozi cikle. Ta priročnik je vaš prvi korak. Pred vami je še veliko učenja — in to je dobra novica.

KRIPTOKRAT MISEL

"Trg je stroj, ki prenaša denar od nestrpnih k potrpežljivim." — Warren Buffett

© 2026 Kriptokrat — kriptokrat.si

Vse pravice pridržane. Vsebina tega priročnika je informativne in izobraževalne narave ter ne predstavlja finančnega, investicijskega, davčnega ali pravnega nasveta. Investiranje v Bitcoin in kriptovalute vključuje visoko tveganje izgube vloženega kapitala. Pretekli rezultati niso jamstvo za prihodnje donose. Pred vsako investicijsko odločitvijo se posvetujte s kvalificiranim finančnim svetovalcem. Avtor in založnik ne odgovarjata za morebitne izgube ali škodo, ki bi nastala kot posledica uporabe informacij iz tega priročnika.

Reprodukcija, distribucija ali kopiranje vsebine brez pisnega dovoljenja avtorja ni dovoljena.